

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

12 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte - Vladimir Timofti

Judecători - Anatolie Țurcan, Nadejda Toma, Victor Boico, Maria Ghervas,

judecând fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Conoval Igor în numele inculpatei Rotaru Svetlana, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Chișinău din 30 iunie 2017 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 ianuarie 2019, în cauza penală privind-o pe

Rotaru Svetlana xxxx, născută la xx xxxx xxxx, originară și domiciliată în s. xxxx r-nul xxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 26.10.2016 – 30.06.2017;

Instanța de apel: 18.08.2017 – 08.12.2017;

Instanța de recurs: 28.03.2018 – 05.06.2018;

Instanța de apel: 11.07.2018 – 22.01.2019;

Instanța de recurs: 18.04.2019 – 12.11.2019.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău din 30 iunie 2017, Rotaru Svetlana a fost condamnată în baza art.190 alin.(5) Cod penal, la 9 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în domeniul comerțului și exercita activitatea legată de comerț pe un termen de 4 ani, în baza art.190 alin.(2) lit. c), d) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu privare de dreptul de a ocupa funcții în domeniul comerțului și exercita activitate legată de comerț pe un termen de 3 ani, și în baza art.190 alin.(2) lit. c), d) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu privare de dreptul de a ocupa funcții în domeniul comerțului și exercita activitate legată de comerț pe un termen de 3 ani.

Conform art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 10 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, pentru femei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în domeniul comerțului și exercita activitatea legată de comerț pe un termen de 5 ani, de la reținere,

deducându-se durata aflării în arest preventiv de la 25.04.2016 până la 03.08.2016.

De la Rotaru Svetlana s-a încasat în beneficiul SRL „Textil Import” prejudiciul material de 326.497,9 lei, în rest acțiunea civilă fiind respinsă ca neîntemeiată.

De la Rotaru Svetlana, s-a încasat în contul SRL „Eurolumina” dauna materială de 17.375,3 lei.

Acțiunea civilă înaintată de SRL „Titan Exim”, a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se expună instanța în ordinea procedurii civile.

2. Instanța de fond a constatat, că pe perioada lunilor octombrie – noiembrie 2015, data și ora exactă fiind imposibil de stabilit, inculpata Rotaru Svetlana, de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu o altă persoană, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, acționând intenționat, prin înșelăciune, sub pretextul procurării în viitor a produselor textile cu achitarea în rate, prezentându-se ca reprezentant al SRL „Vasalex-Don”, sub pretextul dezvoltării unei activități comerciale de vânzare a mărfurilor într-un centru comercial din or. Briceni, cunoscând din start că nu au o astfel de afacere și, respectiv, nu au ce dezvolta, precum și nu au măcar careva intenții de a iniția o astfel de afacere, după repetate și îndelungate tratative, creând intenționat impresia de bune intenții în executarea obligațiilor, a încheiat la 09.11.2015 un contract de colaborare cu SRL „Textil Import”, în baza căruia, la 12.11.2015, conform facturii de expediție nr. WH 3535527, pe adresa indicată de către Rotaru S. în or. xxxx, str. xxxx, au fost livrate mărfuri de textil în sumă totală de 416.838,45 lei, care ulterior, în aceeași zi au fost transportate în s. xxxx, r-nul xxxx, de unde au fost realizate unor terți neidentificați, iar banii obținuți i-a însușit, cauzându-i SRL „Textil-Import” o daună materială în proporții deosebit de mari, în sumă de 416 838,45 lei.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, inculpata S. Rotaru a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.190 alin.(5) Cod penal, ca escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune, acțiuni săvârșite de mai multe persoane, cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari.

Tot ea, pe parcursul lunii noiembrie 2015, ora exactă fiind imposibil de stabilit, de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu o altă persoană, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, acționând intenționat, prin înșelăciune, sub pretextul procurării în viitor a materialelor de construcție cu achitarea în termen de 30 de zile bancare de la livrarea mărfurilor, prezentându-se ca reprezentant al SRL „Vasalex-Don”, sub pretextul dezvoltării unei activități comerciale de vânzare a mărfurilor, cunoscând din start că nu au o astfel de afacere și, respectiv, nu au ce dezvolta, precum și nu au măcar careva intenții de a iniția o astfel de afacere, după repetate și îndelungate tratative, creând intenționat impresia de bune intenții în executarea obligațiilor, au încheiat la 16.11.2015 un contract de colaborare cu SRL „Titan-Exim”, în baza căruia, la 17, 19 și 20.11.2015, conform facturilor fiscale JV 389767, JV 3879772, JV 3879771, JV 3879773, de la depozitul SRL „Titan-Exim”, situat în mun. Chișinău, str. Uzinelor 169, au fost eliberate materiale de construcție în sumă totală de 62 319 lei, care, ulterior, în aceeași zi au fost transportate în direcție necunoscută, de unde au fost realizate unor terți neidentificați, iar banii obținuți i-a însușit, cauzându-i SRL „Titan-Exim” o daună materială în proporții considerabile în sumă de 62 319 lei.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, inculpata Rotaru Svetlana a săvârșit infracțiunea

prevăzută de art.190 alin.(2) lit. b) și c) Cod penal, ca escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune, acțiuni săvârșite de mai multe persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Tot ea, pe parcursul lunii decembrie 2015, ora exactă fiind imposibil de stabilit, de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu o altă persoană, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, acționând intenționat, prin înșelăciune, sub pretextul procurării în viitor a produselor electrice cu achitarea în termen de 15 zile calendaristice de la data eliberării facturii fiscale, prezentându-se ca reprezentant al SRL „Vasalex-Don”, sub pretextul dezvoltării unei activități comerciale de vânzare a mărfurilor într-un centru comercial din mun. Chișinău, cunoscând din start că nu au o astfel de afacere și, respectiv, nu au ce dezvolta, precum și nu au măcar careva intenții de a iniția o astfel de afacere, după un set repetat și îndelungat de tratative, creând intenționat impresia de bune intenții în executarea obligațiilor, a încheiat la 08.12.2015 un contract de colaborare cu SRL „Eurolumina”, în baza căruia, la 09.12.2015, conform facturilor fiscale nr. JV 5176529 și JV 5176530, pe adresa indicată de către Rotaru S. în xxxx, str. xxxx, au fost livrate produse electrice în sumă totală de 17.375,30 lei, care, ulterior, în aceeași zi de către Rotaru S. au fost transportate în direcție necunoscută, de unde au fost realizate unor terți neidentificați, iar banii obținuți i-a însușit, cauzându-i SRL „Eurolumina” o daună materială în proporții considerabile în sumă de 17.375,30 lei.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, inculpata a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.190 alin.(2) lit. b) și c) Cod penal - escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune, acțiuni săvârșite de mai multe persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1. Avocatul Boris Druță, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpata să fie achitată.

Apelantul a indicat că nevinovăția inculpatei se dovedește prin depozițiile martorilor O. Potângă, D. Colotaeva, V. Bubuioc și E. Țiganu, care au declarat la anchetarea prealabilă că nu le este cunoscută Rotaru S. La fel, nevinovăția inculpatei se mai demonstrează și prin lipsa la materialele dosarului a semnăturii pe careva contract de livrare și predare-primire a bunurilor care au fost incluse de către acuzare în învinuire.

La urmărirea penală și în cadrul cercetării judecătorești nu au fost prezentate probe care ar confirma în ce formă de participare a fost comisă infracțiunea.

Inculpata urmează a fi achitată, deoarece nu a fost constatată în acțiunile ei, fapta infracțiunii.

Faptele incriminate inculpatei sunt de natura infracțiunilor economice, volumul cărora necesită a fi determinat de suma prejudiciului, ce determină calificarea, însă, la caz, nu a fost stabilită suma concretă, care i s-ar imputa în vinovăția inculpatei ca să se poată constata o încadrare juridică.

3.1. Avocatul Petru Bobu, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpata să fie achitată, din motiv că nu s-a constatat existența fetei infracțiunii.

Apelantul a invocat, că potrivit rechizitoriului, inculpata se învinuiește că a săvârșit infracțiunea de comun acord și la înțelegerea prealabilă cu Rotaru Iulia și a încheiat contracte

de colaborare.

Astfel, fiind constată o participație, în rechizitoriu urma să se indice ce formă de participație e prezentă din cele prevăzute de art.43 Cod penal, care a fost rolul inculpatei în această participație, ce acțiuni concrete a săvârșit ea și ce acțiuni concrete a săvârșit persoana în privința căreia materialele au fost disjuncte, iar numele acestei persoane în actul de învinuire nu trebuia să se regăsească, odată ce ea nu este învinuită în prezenta cauză penală.

Totodată, formularea din rechizitoriu, că a încheiat contracte, ca element cheie al laturii obiective lasă loc pentru întrebarea, cine a încheiat contractele – inculpata, sau persoana respectivă.

Mai mult, proba principală pe care se bazează învinuirea – raportul de expertiză, relevă că semnăturile din actele respective nu aparțin inculpatei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2017, apelurile au fost admise, casată sentința integral și pronunțată o nouă hotărâre.

Rotaru Svetlana a fost achitată de sub învinuirea comiterii infracțiunilor prevăzute de art.art.190 alin.(5), 190 alin.(4), 190 alin.(2) lit. b), c) Cod penal, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

4.1. Instanța de apel a statuat că prin probele prezentate de procuror și cercetate de instanța de apel nu a fost dovedită vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunii incriminate.

Împrejurările care determină necesitatea achitării inculpatei au fost constatate prin totalitatea probelor prezentate de acuzare și apărare fiind apreciate, respectându-se prevederile art.101 Cod de procedură penală, în baza căror instanța de apel a conchis că acțiunile inculpatei nu constituie infracțiune.

În cadrul cercetării judecătorești nu s-a dovedit prin probe vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunilor incriminate și anume, nu a fost dovedită latura subiectivă și obiectivă a infracțiunii incriminate.

Nu a fost demonstrată intenția inculpatei de a însuși prin înșelăciune sau abuz de încredere banii de pe urma realizării mărfii, or, au fost încheiate contracte legale care constituie relații strict de ordin civil. Nu au fost probate care anume acțiuni concrete au fost săvârșite de inculpată și constituie acțiuni prevăzute de infracțiunea de escrocherie.

Potrivit jurisprudenței naționale și CtEDO, și anume art.6 CEDO, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare bazându-se exclusiv pe dosarul din prima instanță în temeiul căruia inculpatul fusese achitat. Instanța de apel urmează să procedeze la o nouă audiere a anumitor martori ai acuzării solicitați de părți (hotărârile CEDO Popovici împotriva Moldovei din 27 noiembrie 2007, §72, și Dănila împotriva României din 8 martie 2007, §62-63). Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care depozitiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea învinuitului (hotărârea CEDO Spînu împotriva României din 29 aprilie 2008, §60).

Astfel, din ansamblul de probe prezentate de către acuzare, cercetate de instanța de fond și suplimentar în instanța de apel, rezultă cert că nu se constată vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunilor incriminate, deoarece în acțiunile inculpatei nu sunt întrunite elementele infracțiunii.

5. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recursuri ordinare:

5.1. Procurorul, solicitând casarea deciziei și dispunerea rejudecării cauzei de către

aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat, că împrejurările și caracterul penal al faptei comise sunt confirmate prin declarațiile reprezentanților părții vătămate, declarațiile martorilor E. Clocico, D. Colontaev, A. Ciobanu și M. Cozlov, cât și prin probele scrise.

Astfel, prin totalitatea probelor administrate și cercetate în cadrul judecării cauzei a fost probat faptul, că inculpata a acționat în complicitate cu o altă persoană care este administratorul SRL „Vasalex Don”, astfel urmărind scopul dobândirii bunurilor altor persoane, prin înșelăciune, sub pretextul deschiderii unei afaceri, camuflând acțiunile sale prin încheierea contractelor de vânzare – cumpărare, a intrat în posesia bunurilor sus-enunțate, care ulterior au fost realizate unor terți, însușind banii și neachitând datoriile firmelor de la care a dobândit marfa.

Instanța de apel nu a realizat obligația constituțională de înfăptuire a justiției în stat, nu a clarificat circumstanțele relevante pentru cauza dată, adoptând o soluție neargumentată în modul convenit, în legătură cu ce o astfel de decizie urmează a fi casată.

5.1. La 12 și 19 februarie 2018, avocatul Vasile Albu, a declarat recursuri ordinare în numele părților vătămate SRL „Titan Exim” și SRL „Textil Import”, în care solicită casarea acestei decizii și menținerea sentinței primei instanțe.

Recurentul a invocat, că inculpata a prezentat părților vătămate informații mincinoase că ar fi având firmă, despre intenția de colaborare, despre locul aflării spațiului său comercial din or. xxxx str. xxxx. În alte episoade condamnată indica alte adrese inexistente de distribuție a mărfii confiscate. De comun acord cu persoana, materialele în privința căreia au fost disjungate la etapa urmăririi penale, care este mama sa, au înregistrat firma SRL „Vasalex-Don” pe o adresă inexistentă, prin aceasta urmărind scopul de a nu fi identificate.

Circumstanțele respective denotă intențiile criminale ale inculpatei, or la caz, nu poate fi invocat faptul că a avut loc o eroare, deoarece inculpata a activat în repetate rânduri după aceeași metodă și schemă de escrocherie, iar condamnările precedente o caracterizează pe inculpată cu înclinații și tentă infracțională.

Primirea bunurilor cu condiția îndeplinirii unui angajament poate fi calificată ca escrocherie doar în cazul în care făptuitorul, încă la momentul intrării în stăpânire asupra acestor bunuri, urmărea scopul de a le sustrage, fără intenția onorării angajamentului asumat.

Inculpata nu a avut și nici nu are intenția returnării bunurilor sustrase de la părțile vătămate, iar faptul că acestora le-a fost restituit câte ceva, se datorează doar acțiunilor întreprinse de Organul de Urmărire Penală, la sesizarea victimelor.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 05 iunie 2018, au fost admise recursurile ordinare declarate, casată total decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

6.1. În argumentarea deciziei pronunțate, instanța de recurs a statuat că, instanța de apel, rejudecând cauza potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță în descriptivului sentinței a indicat mai multe temeuri de achitare a inculpatei, care se contrazic și se exclud reciproc, cum ar fi că: „nu a fost dovedită vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunii incriminate..., acțiunile inculpatei nu constituie infracțiune..., nu a fost dovedită prin probe vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunilor incriminate..., nu a fost dovedită latura subiectivă și obiectivă a infracțiunii incriminate..., în acțiunile inculpatei nu sunt

întrunite elementele infracțiunii”.

Totodată, în dispozitivul sentinței a indicat divergent că, inculpata este achitată din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Instanța de apel nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele de fapt și de drept indicate în rechizitoriu, și nu a indicat motivele pentru care a respins probele acușării.

Mai mult, a statuat absolut divergent și confuz că: „prin probele prezentate de procuror și cercetate de instanța de apel nu a fost dovedită vinovăția inculpatei..., împrejurările care determină necesitatea achitării inculpatei au fost constatate prin totalitatea probelor prezentate de acușare..., din ansamblul de probe prezentate de către acușare, cercetate de instanța de fond și suplimentar în instanța de apel, rezultă cert că nu se constată vinovăția inculpatei”, or, deopotrivă, procurorul a prezentat probele în sprijinul acușării formulate.

De asemenea a motivat soluția de achitare printr-o procedură de condamnare a persoanei inculpate, adică absolut divergent, deoarece a reținut că: „Potrivit jurisprudenței naționale și CtEDO, și anume art.6 CEDO, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare bazându-se exclusiv pe dosarul din prima instanță în temeiul căruia inculpatul fusese achitat. Instanța de apel urmează să procedeze la o nouă audiere a anumitor martori ai acușării solicitați de părți (hotărârile CtEDO Popovici împotriva Moldovei din 27 noiembrie 2007, §72, și Dănila împotriva României din 8 martie 2007, §62-63). Martorii acușării se audiază din nou în cazul în care depozițiile lor constituie o mărturie acușatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea învinuitului (hotărârea CtEDO Spînu împotriva României din 29 aprilie 2008, §60)”.

Instanța de recurs a reținut că, circumstanțele expuse atestă în mod lucid că, instanța de apel nu a judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, și că recursurile de pe rol sunt întemeiate. La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlătore erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 ianuarie 2019 au fost admise apelurile declarate, casată sentința inclusiv din oficiu în partea calificării acțiunilor inculpatei și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care, Rotaru Svetlana a fost recunoscută vinovată și condamnată: în baza art.190 alin.(5) Cod penal, la 9 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, pentru femei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în domeniul comerțului și exercita activitatea legată de comerț pe un termen de 4 ani; în baza art.190 alin.(2) lit. b) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, pentru femei, cu privare de dreptul de a ocupa funcții în domeniul comerțului și exercita activitate legată de comerț pe un termen de 3 ani, și în baza art.190 alin.(2) lit. b) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, pentru femei, cu privare de dreptul de a ocupa funcții în domeniul comerțului și exercita activitate legată de comerț pe un termen de 3 ani.

Conform art.84 alin.(1) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 9 ani 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip

închis, pentru femei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în domeniul comerțului și exercita activitatea legată de comerț pe un termen de 5 ani, de la reținere, deducându-se durata aflării în arest preventiv de la 25.04.2016 până la 03.08.2016.

În rest, sentința a fost menținută.

7.1. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a consemnat că Rotaru Svetlana pe perioada lunilor octombrie – noiembrie 2015, data și ora exactă fiind imposibil de stabilit, inculpata Rotaru Svetlana, de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu o altă persoană, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, acționând intenționat, prin înșelăciune, sub pretextul procurării în viitor a produselor textile cu achitarea în rate, prezentându-se ca reprezentant al SRL „Vasalex-Don”, sub pretextul dezvoltării unei activități comerciale de vânzare a mărfurilor într-un centru comercial din or. Briceni, cunoscând din start că nu au o astfel de afacere și, respectiv, nu au ce dezvolta, precum și nu au măcar careva intenții de a iniția o astfel de afacere, după repetate și îndelungate tratative, creând intenționat impresia de bune intenții în executarea obligațiilor, a încheiat la 09.11.2015 un contract de colaborare cu SRL „Textil Import”, în baza căruia, la 12.11.2015, conform facturii de expediție nr. WH 3535527, pe adresa indicată de către Rotaru S. în or. xxxx str. xxxx, au fost livrate mărfuri de textil în sumă totală de 416.838,45 lei, care ulterior, în aceeași zi au fost transportate în s. xxxx, r-nul xxxx, de unde au fost realizate unor terți neidentificați, iar banii obținuți i-a însușit, cauzându-i SRL „Textil-Import” o daună materială în proporții deosebit de mari, în sumă de 416 838,45 lei.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, inculpata Rotaru S. a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.190 alin.(5) Cod penal, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin introducerea în eroare, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii actului juridic, încheierea căruia a fost determinată de comportament dolosiv și viclean, cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari.

Tot ea, pe parcursul lunii noiembrie 2015, ora exactă fiind imposibil de stabilit, de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu o altă persoană, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, acționând intenționat, prin înșelăciune, sub pretextul procurării în viitor a materialelor de construcție cu achitarea în termen de 30 de zile bancare de la livrarea mărfurilor, prezentându-se ca reprezentant al SRL „Vasalex-Don”, sub pretextul dezvoltării unei activități comerciale de vânzare a mărfurilor, cunoscând din start că nu au o astfel de afacere și, respectiv, nu au ce dezvolta, precum și nu au măcar careva intenții de a iniția o astfel de afacere, după repetate și îndelungate tratative, creând intenționat impresia de bune intenție în executarea obligațiilor, au încheiat la 16.11.2015 un contract de colaborare cu SRL „Titan-Exim”, în baza căruia, la 17, 19 și 20.11.2015, conform facturilor fiscale JV 389767, JV 3879772, JV 3879771, JV 3879773, de la depozitul SRL „Titan-Exim”, situat în mun. Chișinău str. Uzinelor 169, au fost eliberate materiale de construcție în sumă totală de 62 319 lei, care, ulterior, în aceeași zi au fost transportate în direcție necunoscută, de unde au fost realizate unor terți neidentificați, iar banii obținuți i-a însușit, cauzându-i SRL „Titan-Exim” o daună materială în proporții considerabile în sumă de 62 319 lei.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, inculpata Rotaru Svetlana a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.190 alin.(2) lit. b) Cod penal, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei

persoane prin introducerea în eroare, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii actului juridic, încheierea căruia a fost determinată de comportament dolosiv și viclean, comisă de două persoane.

Tot ea, pe parcursul lunii decembrie 2015, ora exactă fiind imposibil de stabilit, de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu o altă persoană, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, acționând intenționat, prin înșelăciune, sub pretextul procurării în viitor a produselor electrice cu achitarea în termen de 15 zile calendaristice de la data eliberării facturii fiscale, prezentându-se ca reprezentant al SRL „Vasalex-Don”, sub pretextul dezvoltării unei activități comerciale de vânzare a mărfurilor într-un centru comercial din mun. Chișinău, cunoscând din start că nu au o astfel de afacere și, respectiv, nu au ce dezvolta, precum și nu au măcar careva intenții de a iniția o astfel de afacere, după un set repetat și îndelungat de tratative, creând intenționat impresia de bune intenții în executarea obligațiilor, a încheiat la 08.12.2015 un contract de colaborare cu SRL „Eurolumina”, în baza căruia, la 09.12.2015, conform facturilor fiscale nr. JV 5176529 și JV 5176530, pe adresa indicată de către Rotaru S. în mun. xxxx str. xxxx, au fost livrate produse electrice în sumă totală de 17 375,30 lei, care, ulterior, în aceeași zi de către Rotaru S. au fost transportate în direcție necunoscută, de unde au fost realizate unor terți neidentificați, iar banii obținuți i-a însușit, cauzându-i SRL „Eurolumina” o daună materială în proporții considerabile în sumă de 17 375,30 lei.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, inculpata a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.190 alin.(2) lit. b) Cod penal, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin introducerea în eroare, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii actului juridic, încheierea căruia a fost determinată de comportament dolosiv și viclean, comisă de două persoane.

Instanța de apel a reținut că, prima instanță corect a apreciat probele prin prisma art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concluziei, veridicității și coroborării lor, corect concluzionând asupra vinovăției inculpatei, însă deși prima instanță a constatat că Rotaru S. a acționat prin înțelegere prealabilă cu o altă persoană, pe episoadele ce vizează părțile vătămate, SRL „Eurolumina” și SRL „Titan-Exim”, a condamnat-o pentru escrocheriile comise, reținând eronat indicele calificativ „cu folosirea situației de serviciu”, totodată, ținând cont de modificările operate, acțiunile inculpatei urmează a fi calificate conform indiciilor calificativi stabiliți de legiuitor la art.190 Cod penal, în vigoare la momentul judecării cauzei.

Colegiul penal a indicat că, deși inculpata nu a recunoscut vinovăția în săvârșirea infracțiunilor imputate, vinovăția acesteia este dovedită pe deplin prin cumulul de probe administrate de către organul de urmărire penală, examinate de către instanța de fond și verificate de către instanța de apel, astfel, reținând că, prima instanța a făcut o analiză amplă a probelor cercetate, iar concluziile privind vinovăția inculpatei în săvârșirea infracțiunilor reținute în sarcina acesteia rezultă din probele administrate, cărora le-a fost dată o apreciere legală sub toate aspectele, complet și obiectiv.

Astfel, instanța de apel a stabilit că, S. Rotaru a acționat în complicitate cu o altă persoană, care este administrator la SRL „Vasalex-Don”, astfel urmărind scopul dobândirii bunurilor altor persoane, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința

naturii actului juridic, încheierea căruia a fost determinată de comportament dolosiv și viclean, sub pretextul procurării bunurilor și achitării în viitor a banilor pentru marfa procurată, a intrat în posesia bunurilor respective, care ulterior au fost realizate unor terți, iar banii au fost însușiți.

Totodată, instanța de apel a conchis că, argumentele invocate în apeluri sunt nefondate fiind combătute de probele anexate și circumstanțele stabilite în cadrul cercetării judecătorești în instanța de fond și verificate în cadrul procedurii de examinare a apelurilor.

În acest context, instanța de apel a menționat că, în acțiunile inculpatei S. Rotaru se regăsesc modalitățile de săvârșire a faptei prejudiciabile urmate de cauzarea de daune în proporții deosebit de mari, potrivit laturii obiective a infracțiunii incriminate, precum și în proporții considerabile.

Această concluzie fiind bazată pe declarațiile reprezentanților părților vătămate și a martorilor, din care se atestă că prin acțiunile sale, S. Rotaru a cauzat un prejudiciu material părții vătămate SRL „Textil Import” în cuantum de 416 838, 45 lei, părții vătămate SRL „Titan Exim” un prejudiciu de 62 319 lei, iar părții vătămate SRL „Eutolumina” în mărime de 17 375, 30 lei, prejudiciu care rezultă din cantitatea și valoarea bunurilor pe care inculpata le-a obținut sub pretextul procurării/vânzării lor și achitării plăților pentru marfa procurată, însă inculpata Rotaru S., cu bună știință înșelând și abuzând de încrederea reprezentanților părților vătămate, a obținut bunurile asigurându-i că va restitui banii drept plată pentru marfa procurată, cunoscând cu certitudine că, nu-și va onora obligația asumată și nu va achita plățile respective în termenul stabilit, prin ce a cauzat SRL „Textil Import” o daună materială în proporții deosebit de mari, iar SRL „Titan-Exim” și SRL „Eurolumina” o daună materială în proporție considerabilă.

Mai mult, instanța de apel a reținut că, S. Rotaru a însușit bunurile de la SRL „Textil Import”, SRL „Titan Expres” și SRL „Eurolumina” sub pretextul procurării mărfii în viitor cu achitarea ulterioară a mijloacelor bănești pentru marfa luată, însă nu și-a executat obligațiile pecuniare.

La fel, instanța de apel a menționat că, intenția privind dobândirea bunurilor prin înșelăciune este demonstrată și prin ducerea în eroare de către inculpată a reprezentanților firmelor, despre activitatea sa de întreprinzător, lipsa unei asemenea activități a agentului economic pe care precum că reprezenta inculpata, informarea neveridică despre depozitarea bunurilor cât și lipsa bunurilor ulterior, adică realizarea lor unor persoane necunoscute fără a folosi evidența contabilă și nu în ultimul rând, neachitarea până la momentul de față pentru bunurile achiziționate de la firme.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatei, instanța de apel a ținut cont de prevederile art.art.7, 61, 75, 76, 77 Cod penal și anume, de gravitatea infracțiunilor săvârșite de inculpata S. Rotaru, care se atribuie la categoria celor mai puțin grave și deosebit de grave, de motivul acesteia, de personalitatea infractorului, care anterior nu a fost condamnat, nu a recunoscut vina, de circumstanțe atenuante și agravante, care nu au fost stabilite în speță, precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, astfel, ajungând la concluzia că, restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane, este posibilă doar prin stabilirea unei pedepse privative

de libertate cu executarea efectivă a acesteia.

Astfel, instanța de apel a statuat asupra acțiunilor prejudiciabile, a inculpatei, manifestate prin dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii actului juridic, încheierea căruia a fost determinată de comportamentul dolosiv și viclean, acțiuni comise de două persoane, dar și în proporții deosebit e mari, Colegiul a considerat soluțiile primei instanței, în partea soluționării chestiunii cu privire la acțiunii civile, întemeiate.

8. Nefiind de acord cu soluțiile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare, avocatul Conoval Igor în numele inculpatei S. Rotaru, a declarat recurs ordinar în care, invocând temeiurile de drept prevăzute la art.427 alin.(1) pct.6) și 12) Cod de procedură penală, solicitând casarea hotărârilor adoptate, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care S. Rotaru să fie achitată.

În argumentarea recursului apărarea a invocat că, nu este de acord cu încadrarea juridică a faptelor incriminate inculpatei, prin urmare consideră că acuzarea nu a acumulat probe la examinarea cauzei atât la etapa urmăririi penale cât și în instanțele de fond.

Faptei incriminate inculpatei i s-a dat o apreciere greșită, deoarece organul de urmărire penală și instanța de judecată la examinarea cauzei era obligată să stabilească concret acțiunile inculpatei în coraport cu partea vătămată. Acuzarea nu a prezentat probe pertinente, incontestabile, ce ar confirma învinuirea adusă inculpatei.

Instanțele de fond au interpretat extensiv circumstanțele speței, atribuind raporturilor civile în executarea contractelor de achiziționare și distribuție a bunurilor un caracter penal.

Instanța de apel nu a ținut cont că contractele și facturile eliberate nu au fost semnate de Rotaru S., fapt confirmat prin raportul de expertiză, respectiv semnăturile din actele respective nu aparțin inculpatei.

Nu a fost demonstrată intenția inculpatei de a însuși prin înșelăciune sau abuz de încredere banii de pe urma realizării mărfii, au fost încheiate contracte legale care constituie relații strict de ordin civil. Nu au fost probate care anume acțiuni concrete au fost săvârșite de inculpată și constituie acțiuni prevăzute de infracțiunea de escrocherie.

9. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul care a pledat pentru inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de apărare, deoarece recurentul își motivează recursul prin dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor, or, motivele de reapreciere a probelor nu se conțin în temeiul prevăzut la alin.(1) al art.427 Cod de procedură penală.

10. Judecând recursul în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal consideră că recursul ordinar urmează a fi respins ca inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art.435 alin.(1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să respingă recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

Conform prevederilor art.424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art.427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, or, art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Potrivit practicii judiciare constante erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial.

Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din conținutul recursului ordinar declarat de apărătorul inculpatei se constată că acesta, face referire la temeiurile de casare din art.427 alin.(1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală, care stipulează că, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazul în care hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția și faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită, intervenind cu solicitarea de a se dispune desființarea deciziei instanței de apel, de altfel și a sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care S. Rotaru să fie achitată.

Concomitent, în conținutul cererii de recurs avocatul consemnează doar circumstanțe factologice, pe care le descrie în detaliu, evidențiind că instanța de apel nu a apreciat la justa valoare probatoriu administrat pe caz, conținutul deciziei instanței de apel denotă caracterul formal al acesteia, interpretarea extensivă a legii și circumstanțelor cauzei penale, atribuirea relațiilor civile un caracter penal, fără a ține cont că învinuirea adusă lui S. Rotaru este una abstractă, incorectă, neprobată și ilegală. Mai mult ca atât, Curtea de Apel Chișinău nu a dorit să ia în considerare motivele invocate de apărare și s-a limitat la o singură frază: „instanța apreciază critic declarațiile inculpatei și le califică drept o modalitate aleasă de către aceasta de a se eschiva de la răspunderea penală pentru faptele incriminate, iar instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Pornind de la aceea că obiectul cenzurii instanței de recurs este limitat la analiza chestiunilor de drept, Colegiul apreciază că recursul declarat de avocatul Conoval Igor în numele inculpatei, în esență, este mai degrabă un „*apel deghizat*”, decât un „*efort conștiincios de a corecta o eroare judiciară*”, care se bazează în mod primordial pe argumente deja examinate minuțios și respinse în cadrul procedurii precedente, iar în prezent nu există „*circumstanțe cu caracter substanțial și convingător*”, care să justifice ingerința în hotărârea instanței de apel sau în cea a primei instanțe, cu dispunerea achitării în privința inculpatei Rotaru S.

Colegiul penal ține să evidențieze că, invocarea formală a unor temeiuri de casare, care nu sunt urmate de o motivare corespunzătoare, nu va face obiect de examinare în procedura de recurs, având în acest sens în vedere că, potrivit art.24 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii. Adică completarea cererii de recurs cu argumente de drept, care cu desăvârșire lipsesc și care ar suplini-o din oficiu, este contrară principiului contradictorialității ce guvernează întregul proces penal.

Instanța de recurs nu se va expune cu privire la pretinsele erori de drept prevăzute de pct. 6) și 12) din alin.(1) al art.427 Cod de procedură penală, întrucât semnalându-le, autorul cererii de recurs a eșuat să descrie esența acestora și relevanța lor pentru cauza dată.

De asemenea, Colegiul penal menționează că, acest dosar a fost deja supus verificării de către instanța de recurs, în rezultat decizia instanței de apel a fost casată, cu remiterea cauzei

la rejudecare din motivul că, instanța de apel a interpretat eronat prevederile legale și cele jurisprudențiale cu privire la achitarea inculpatei Rotaru S. În acest sens, a indicat mai multe temeuri de achitare a inculpatei, care se contrazic și se exclud reciproc, cum ar fi că: „*nu a fost dovedită vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunii incriminate..., acțiunile inculpatei nu constituie infracțiune..., nu a fost dovedită prin probe vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunilor incriminate..., nu a fost dovedită latura subiectivă și obiectivă a infracțiunii incriminate..., în acțiunile inculpatei nu sunt întrunite elementele infracțiunii*”. Totodată, în dispozitiv a indicat divergent, că inculpata este achitată din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii. Tot instanța de recurs anterior, a remarcat că, instanța de apel nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele de fapt și de drept indicate în rechizitoriu, și nu a indicat motivele pentru care a respins probele acuzării. Mai mult, a statuat absolut divergent și confuz că: „prin probele prezentate de procuror și cercetate de instanța de apel nu a fost dovedită vinovăția inculpatei..., împrejurările care determină necesitatea achitării inculpatei au fost constatate prin totalitatea probelor prezentate de acuzare..., din ansamblul de probe prezentate de către acuzare, cercetate de instanța de fond și suplimentar în instanța de apel, rezultă cert că nu se constată vinovăția inculpatei”, or, deopotrivă, procurorul a prezentat probele în sprijinul acuzării formulate inculpatei.

Dispozițiile legale referitoare la limitele rejudecării, în cazul casării hotărârii de instanța de recurs, sunt cuprinse în art.436 Cod de procedură penală, unde este stipulat expres că instanța de rejudecare este pe deplin independentă, respectând, în mod firesc și logic, indicațiile instanței de recurs, care, potrivit art.436 alin.(2) Cod de procedură penală, sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la momentul examinării recursului.

Verificând materialele dosarului și ținând seama de cele consemnate în decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, instanța de apel, prin rejudecare, a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptând o soluție corectă casând inclusiv și din oficiu sentința primei instanțe în partea calificării acțiunilor inculpatei, astfel întemeiat ajungând la concluzia privind recunoașterea vinovăției inculpatei S. Rotaru în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.art.190 alin.(5), 190 alin.(2) lit. b), 190 alin.(2) lit. b) Cod penal, motivând detaliat și clar soluția adoptată. În opinia Colegiului penal soluția respectivă este argumentată și corespunzătoare circumstanțelor de fapt și de drept incidente cauzei, iar careva temeuri de a interveni în această soluție nu s-au stabilit.

Decizia recurată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar raționamentele pe care instanța de apel le-a expus în partea descriptivă a deciziei, echivalează cu o motivare conformă rigorilor și exigențelor impuse de art.6 din CEDO.

În acest context, Colegiul penal nu poate susține argumentele recurentului precum că instanța de apel nu a respectat cerințele art.414 Cod de procedură penală, care obligă instanța să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel și să verifice probatoriul administrat, întrucât reieșind din decizia contestată se învederează că aceasta cuprinde atât descrierea și analiza detaliată a tuturor probelor, cât și răspunsurile argumentate formulate la alegațiile ambilor apelanți.

Din alt punct de vedere, invocând prevederile din art.100 alin.(4) și art.101 alin.(1)-(4) Cod de procedură penală, Colegiul penal remarcă faptul că, verificarea probelor este atributul exclusiv al activității desfășurate de instanțele de fond, iar descrierea lor amănunțită în cererea de recurs, precum și criticele semnalate în legătură cu pretinsa interpretare eronată a acestora nu este obiect de cercetare la etapa dată a procedurilor.

Totodată, referitor la argumentele părții apărării precum că, fapta lui Rotaru S. nicidecum nu putea fi calificată drept escrocherie și încadrată în baza art.art.190 alin.(5), 190 alin.(2) lit. b) Cod penal, deoarece relațiile dintre inculpată și părțile vătămate sunt de natură civilă, corect instanța de apel le-a apreciat ca fiind neîntemeiate și contrare stării de fapt constatate la caz.

Prin urmare, opozabil poziției susținute de recurent, se relevă că, potrivit art.art.384 alin.(3), 410 alin.(1), 414 alin.(1), 417 alin.(1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelurile a îndeplinit obligația legală de a supune verificării legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, drept urmare decizia cuprinde raționamente, care au dus la casarea inclusiv din oficiu sentința primei instanțe, precum și motivele adoptării unei atare soluții.

De asemenea, nu se impune necesitatea de a dezbate, prin alte argumente, alegațiile din cererea de recurs a apărătorului, deoarece careva temeuri de casare *ex officio* Colegiul penal nu a stabilit.

Cele consemnate supra, evidențiază că instanța de apel a acordat o atenție cuvenită materialelor cauzei, înlăturând justificat și prin argumente temeinice versiunea părții apărării despre nevinovăția inculpatei de comiterea infracțiunilor de escrocherie.

Instanța de recurs se realizează argumentelor expuse în decizia Curții de Apel contestate, totodată, notând că, potrivit jurisprudenței constante a CtEDO se admite însușirea concluziilor instanțelor ierarhic inferioare de către instanțele ierarhic superioare, în cazul când constatările acestora sunt fundamentate în fapt și în drept, fiind amplu prezentate în hotărârile atacate, constatându-se că la administrarea probelor nu au fost încălcate drepturile și libertățile constituționale ale participanților la proces, iar probele puse la baza hotărârilor nu conțin erori procesuale ce ar putea influența justetea concluziilor formulate de instanțe.

În final, instanța de recurs consideră necesar de a interveni cu mențiunea că, potrivit statuărilor Curții Europene, aceasta a evidențiat, cu titlul de principiu, că instanțele judecătorești trebuie să-și motiveze deciziile în temeiul art.6§1 al Convenției (*cauza Ruiz Torija vs. Spain, 9 decembrie 1994, §29*). Totuși, instanțele nu sunt obligate să ofere un răspuns detaliat la fiecare argument al părților, mai cu seamă dacă el este invocat în mod repetat, iar extinderea la care se aplică această obligație de a prezenta motive poate să varieze în dependență de caracterul deciziei și circumstanțele cauzei. Or, în opinia Curții, în cazul în care instanța supremă refuză să admită o cauză din motivul că nu sunt întrunite temeiurile legale pentru această cauză, o motivare foarte succintă poate satisface cerințele art.6 din Convenție. (*a se vedea în acest sens cauza Bachowski vs. Polonia din 02.11.2010*)

Pe cale de consecință, reieșind din raționamentele expuse supra, instanța de recurs va sintetiza argumentele ce stau la baza soluției de inadmisibilitate a prezentului recurs, și anume acestea se exprimă în faptul că, odată ce cauza a fost examinată minuțios după rejudecare de către instanța de apel, iar criticele avansate de apărător au primit deja

răspunsuri detaliate și fundamentate pe actele cauzei, nu este necesară reluarea și repetarea acestora.

Reieșind din cele expuse supra, Colegiul penal lărgit atestă că, instanța de apel la judecarea cauzei în ordine de apel, nu a comis erori de drept, care ar genera casarea deciziei adoptate, fapt ce impune respingerea, ca inadmisibil a recursului ordinar declarat, cu menținerea deciziei atacate.

11. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către avocatul Conoval Igor în numele inculpatei Rotaru Svetlana, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 ianuarie 2019, în cauză penală privind-o pe ***Rotaru Svetlana xxxx***, cu menținerea deciziei atacate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată la 12 decembrie 2019.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Nadejda Toma

Victor Boico

Maria Ghervas